

Öfvertygelsen och den fria viljan kommer först småningom dertill,

Menskligheten skulle gå under den dag, man ville börja uppfostran med bevisning och öfvertygande. Jag tror: sträfvandet till välstånd med dess följeslagare anständigheten är en sådan uppfostran. Skall till den sed, hvartill de föra, komma fri håg, kärlek till det Goda? Detta beror af andra makter.

Detta är allt Måna Herrar jag för detta tillfälle kunnat säga om de materiala intressenas sedliga inflytande. Jag har dervid utgått från den öfvertygelse, att det är människan värdigare att ödmjukt söka inse och begripa, än tanklöst och öfvermodigt fördöma. 10

I samtidens lif finnes utan tvifvel mycket att tadla som med de materiala sträfvandena sammanhänger. Det väsentligaste onda är, att det så ofta är ett sträfvande, att utan arbete vinna arbetets frukt. Men der det är med arbete och ansträngning förenadt, der torde det höfvas hvar och en, att gifva arbetet dess ära.

Ett annat ondt är, att representanterna för de ideella sträfvandena tagit detta falska sträfvandes parti – att delvis vetenskapen förnedrat sig till blott de materiella intressenas tjenarinna, att delvis dikten gjort penningen till den gudom, som för sig kan skänka mensklig lycka, äfven då den, som man säger, faller ned från himmelen, så som den i dikten alltid gör. 20

Men tiden medger icke att något härom tillägga. Det är också ingen anledning dertill vid detta tillfälle, då jag ser krets församlad för att söka någon vinning blott för tanken och känslan och för att lemna, bidrag till ett verk, hvars syfte ingalunda tillhör de materiella intressenas. Ty det är icke åt murarne till Studentbyggnaden fäderneslandets bildade allmänhet skänkt ett så frikostigt deltagande, utan åt de ideella intressen, som inom dem skola söka sig en utveckling. Måtte den ungdom, som representerar dessa intressen, alltid ihågkomma att så är, och att detta deltagande skänkes åt dess framtid – åt, hvad fäderneslandet af den hoppas. 30

108 F. C. RUNEBERG – J. V. SNELLMAN 22.XII
1858

HUB, JVS handskriftssamling

Borgå den 22 December 1858. 40

Gode Snellman!

Den myckna godhet och vänlighet Du bevisat så väl mig sjelf såsom ock mina små pennritningar, ger mig mod att äfven sända Dig min lilla, nyss utkomna, bok. Bra mycket lugnare hade jag varit om jag kunnat begära Ditt omdöme om den, innan jag vågade låta den gå ut i verlden; men så påflugnen vågade jag dock ej vara att be Dig åtaga Dig ett sådant besvär. Måtte Du nu ej finna den alldeles underhållig ifall Du verkligen is göra Dig mödan att genomströfva en slik liten romanunge. Lemnar du den åter oläst i skrappappersgömman skall jag verkligen ej heller förtänka Dig det. I femton år har den legat skriven, och jag är bra rädd för att den ej ägt det värde som fodras för att kunna utan att derpå förlora, sålunda ligga till en annan tid än den som gett den sin form, och dock, när R^un^eb^er^g förordade dess tryckning, 50

hade jag ej mod till annat än att sända den ut i verlden. För en qvinna gäller visserligen i skriftställarväg endast att »segra eller dö» för henne finns häri ingen medelväg; en liten vänlighet i dag och glömska i morgon finnes ej gerna för hennes pennas foster, kunna de ej något så när tåla vid att granskas, så är hon hemfallen icke som en karl åt glömskan, utan åt ett vida långvarigare minne än om hon skrifvit dugligt, och ett minne som vore allt bra svårt att bära. Det sätt ryser i mig vid tanken derpå, men nu måste jag stå mitt kast och kan ej mera hjälpa det. Hvarföre är det dock så frestande att någon annan skall läsa
 10 hvad man skrifvit? ja hvarför vill man gerna att någon äfven skall *höra* de ord man *talat*. Härom har jag en gång skrifvit en saga, den kunde väl ock kanske en gång duga för Litt(eratur) Bladet.

Förlåt mig, gode Vän, så väl den omåttligt ruskiga breflapp jag sednast sände Dig, som ock att hela min sednaste sändning till Litt(eratur)bladet var så slarfvad; men skulle jag ej då sändt den, så skulle jag ej på länge als hunnit dermed, ty en tid af ifrigt hushållsbråk förestod, och den dagen jag skref skyndade just en gäsande deg på mig, så att jag derföre raspade i brådska. Jag har deraf haft illa altsen.

20 Min lilla boks utstyrel är jag ej nöjd med. Jag ville ha den i duodes men tryckarn skulle nödvändigt ha sedes, dertill ville jag ha litet gröfre stilar. Att jag hade rätt i mina önskingar bevisa Sederholms sålunda tillställda och vida vackrare bok. Nu är på min boks hvarje sida mest lika mycket tryck som på hans, paginatalet nästan dubbelt och ändå ser min mindre ut än hans och anses kanske till på slutet dyr, ehuru priset är utsatt nästan blott med beräkning på att ej komma i skada. Det värsta är dock att den är ful.

Runeberg ber om sin hjertliga helsning. Måtte julen bli glad och god för Dig och Dina barn. Måtte framför allt barnen få vara friska.

30

Din alltid tillgifna vän
 Fredrika Runeberg

P. S. Min mening denna gång var just ej att besvara dig med detaljer om min stackars lilla boks tryckeri öden, men dina godhetsfulla råd i afseende å utgifning af mina saker låg för mig så att jag helt oförvarandes ändå plumsade in på ämnet, och icke ihågkom att det är den ringa nybörjarn som talar till ett stort rygte, utan endast tänkte på den käre, alltid vänlige och godhetsfulle Snellman, som alltid visat mig så mycken vänlighet.